

RAQAMLASHTIRISH DAVRIDA O'ZBEK TILINI VA KOREYS TILINI O'QITISH METODIKASI

Bobomurotova Sadoqat Mirzayevna

O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti

Toshkent, O'zbekiston

E-mail: sadoqatbobomurotova@gmail.com

Annotatsiya. Mazkur maqolada raqamli texnologiyalarning ta'lim tizimiga kirib kelishi natijasida o'zbek va koreys tillarini o'qitish metodikasida yuz berayotgan o'zgarishlar tahlil qilinadi. Onlayn ta'lim, mobil ilovalar, sun'iy intellekt asosidagi platformalar, va multimodal yondashuvlar asosida til o'rganish jarayonining samaradorligi yoritiladi.

Kalit so'zlar: TTMIK, Duolingo, LingQ, Memrise, Italki, Preply, Verbling, TOPIK.

Raqamlashtirish davrida ta'lim sohasi tubdan o'zgarishga yuz tutdi. Xususan, til o'qitish jarayoni ham an'anaviy darslardan interaktiv, multimediya vositalari asosida tashkil etilayotgan mashg'ulotlarga ko'chdi. O'zbek va koreys tillari kabi nisbatan cheklangan auditoriyaga ega tillar uchun bu imkoniyat yangi o'rganuvchilarni jalb etish va til ta'limining sifatini oshirishda muhim rol o'ynaydi. So'nggi yillarda koreys tilini o'rganish uchun onlayn resurslar bozori sezilarli darajada kengayib bordi va o'quvchilarga bepul ilovalardan tortib sertifikatlangan professional kurslargacha bo'lgan keng ko'lamli vositalarni taklif qildi. Ushbu resurslarning har biri o'z xususiyatiga ega. Masalani amaliy o'rganish shuni ko'rsatadiki, eng yaxshi natijalarga erishish uchun talabalar ko'pincha bir nechta platformalarni birlashtiradilar va ularni o'z maqsadlari uchun tanlaydilar: grammatika, so'z boyligi, tinglash, talaffuz, o'qish va gapirish amaliyoti.

Eng ommabop va hurmatga sazovor ta'lim platformalaridan biri bu Koreya tilida gaplashish (**TTMIK**). Ushbu resurs koreys professional o'qituvchilari tomonidan ishlab chiqilgan va boshlang'ichdan yuqori darajagacha bo'lgan muntazam tuzilgan darslarni o'z ichiga oladi. **TTMIK**ning asosiy afzalliklari - mavzularning mantiqiy ketma-ketligi, juda ko'p bepul materiallar (video, audio, PDF), shuningdek do'stona va moslashtirilgan taqdimot. Foydalanuvchilarning ta'kidlashicha, platforma koreys nutqi, jumladan, tegishli iboralar va idiomlarga qaratilgan, bu ayniqsa muloqot ko'nikmalarini tezda o'zlashtirishni istaganlar uchun muhimdir. **TTMIK**ning pullik versiyasi interaktiv topshiriqlar va taraqqiyotni kuzatish tizimini ham taklif etadi.

Duolingo ilovasi o'yinlashtirilgan shakli va mavjudligi tufayli keng qo'llaniladi. Bu, birinchi navbatda, yangi boshlanuvchilarga mo'ljallangan bo'lib, siz so'zlar va iboralarni tarjima qilishingiz, ularni moslashtirish va ovoz chiqarib takrorlashingiz kerak bo'lgan qisqa darslarni taklif qiladi. Biroq, barcha qulayligi uchun **Duolingo** cheklangan so'z boyligiga ega va har doim ham yetarlicha

grammatik tushuntirishlar bermaydi. Dastur asosiy soʻz boyligini mustahkamlash va oʻqish va tinglashni oʻrgatish uchun yordamchi vosita sifatida samarali.

Soʻz boyligini chuqur oʻrganish va haqiqiy matnlar bilan ishlash uchun koʻplab foydalanuvchilar **LingQ**-ni afzal koʻrishadi, bu platforma asl materiallarni oʻqish va tinglash orqali tilga oʻqish tamoyiliga asoslangan platforma: yangiliklar, dialoglar, hikoyalar, maqolalar. Foydalanuvchi matnni oʻqiydi, notanish soʻzlar esa shaxsiy lugʻatda saqlanib qolishi mumkin, u yerda keyinchalik kartalar koʻrinishida takrorlanadi. **LingQ**-ning afzalligi shundaki, u transkripsiyon va audio bilan juda koʻp tarkibga ega, shuningdek oʻz kurslaringizni yaratish qobiliyatiga ega.

Ta'lim vizual va assotsiativ xotiraga asoslangan **Memrise** platformasi ham keng tarqaldi. Soʻzlar va iboralar rasmlar, foydalanish misollari va koʻpincha ona tilida soʻzlashuvchilarning talaffuzi bilan birga keladi. Qisqa, unutilmas darslar va takrorlash tizimi bilan **Memrise** mustahkam soʻz boyligini yaratishga yordam beradi. Koreys tili uchun argo, madaniyat va haqiqiy dialoglarga bagʻishlangan asosiy kurslar va boʻlimlar mavjud. Biroq, bepul versiya cheklangan funksiyalarga ega va grammatikani chuqur oʻrganish yoʻq. oʻqituvchilar bilan toʻliq malaka oshirish platformasi sifatida xizmatlar **Italki**, **Preply** va **Verbling** tobora koʻproq tanlanadi, foydalanuvchilar narxi, sharhlar va ixtisoslik asosida Koreys ona tili yoki ikki tilli oʻqituvchi tanlashlari mumkin (suhbat, **TOPIK** tayyorlash, va boshqalar). Individual darslar talaffuzni, intonatsiyani, yanada samarali gapirishni va xatolarni toʻgʻrilashga imkon beradi. Shu bilan birga, muntazam mashgʻulotlar moliyaviy sarmoyalarni va yuqori motivatsiyani talab qiladi, ammo amaliyot shuni koʻrsatadiki, oʻrta va ilgʻor darajalarga oʻtishda aynan shu format eng yaxshi natijalarni beradi. Koreys tilini kundalik mashq qilish va ona tilida soʻzlashuvchilar bilan aloqa qilish uchun **Tandem** va **HelloTalk** mobil ilovalari muhim rol oʻynaydi. Ular til almashish imkoniyatini taqdim etadi, bunda foydalanuvchi suhbatdoshga oʻz ona tilini oʻrganishga yordam beradi. Matnli va ovozli xabarlar, shuningdek video qoʻngʻiroqlar orqali siz norasmiy muhitda muloqot qilishingiz, haqiqiy jonli nutq bilan tanishishingiz, ona tilida soʻzlashuvchilardan tuzatishlar va madaniy sharhlar olishingiz mumkin. Muloqotning noakademik xususiyatiga qaramay, aynan shunday ilovalar til toʻsigʻini yengib oʻtib, soʻz boyligini kengaytirishga yordam beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar roʻyxati

1. Richards, J. C., & Rodgers, T. S. (2001). Approaches and Methods in Language Teaching. Cambridge University Press.
2. Lee, J. H. (2018). Technology in Korean Language Education. Korean Language in America.
3. Khamidov, O. (2020). Zamonaviy til oʻrgatish metodikasi. Toshkent: Oʻqituvchi.
4. UzEdu. (2023). Oʻzbek tilini oʻqitish boʻyicha metodik qoʻllanma.
5. Ministry of Education Korea (2022). Korean Language Education through Digital Media.